

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial Library
Address: Cor. Pritchard Ave. and Winnipeg, Man., Canada.

UKRAINIAN LABOR NEWS

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЬ

Address: Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

PIK XL

4. 9 (1216).

СУБОТА, 19. СІЧНЯ 1929.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, JANUARY 19th, 1929.

№ 9 (1216).

VOL. XI.

ПРОВІДНИК РЕАКЦІЙНИХ ПОВСТАНЦІВ БАЧА САКАО СТАВ КОРОЛЕМ АФГАНІСТАНУ.

Проголосив себе Габібурою Ханом і є третім монархом протягом тижня. — Бувший король Аманула швидко дістався до Кандагару.

ЛОНДОН, 16. січня. — Лондонські газети кажуть сьогодні, що в Кабулі (столиці Афганістану) й довідою його продовжується завзята боротьба поміж абдикації Аманула з короля. Реакційні повстанці не годяться на нового короля Інаатулу таксамо, як і не годяться на його попередника Аманула. Бача Сакао, провідник повстанців, не хоче уважати абдикації Аманула за причину до зложення зброї і воює далі. Дехто каже, що причиною, чому він продовжає боротьбу, є те, що він сам хоче стати королем.

Звідомлення з Карачі в Індії кажуть, що поли в околиці Джалабаду прилучилися до повстанців Бачі Сакао в атаку на столицю Кабулу.

МОСКВА, 17. січня. — Бездротна депеша з Кабула каже, що король Інаатула, який пару днів тому став королем Афганістану на місце свого брата Аманула, був примушений сам абдикувати, бо Бача Сакао, провідник реакційних повстанців, заняв Кабул і увійшов нині до королівської палати.

КАБУЛЬ, Афганістан, 17. січня. — Король Інаатула, в якого користь Аманула абдикував пару днів тому, віддав сьогодні рано кабульську цитаделю в руки провідника повстанців Бачі Сакао, який проголосив себе Габібурою Ханом і таким чином став третім афганістанським королем в цім тижні.

ЛОНДОН, 17. січня. — Звідомлення з вірдоюстийних жерел кажуть, що Аманула, бувший король Афганістану, дістався швидко до Кандагару після своєї утечі зі столиці Кабула, яка тепер занята реакційними повстанцями.

Претендент до афганістанського трону, сирдар Кагомад Сарвар Хан, є затриманий у в'язниці в Алагабаді на приказ індійського уряду, а чотирих інших синів Аюба Хана, який робив кілька спроб захопити трон при кінці минулого століття, забирається до Калькути й вони будуть правдоподібно депортовані до Бурми.

Князя Абдуля Квадіра, втікача з Афганістану, депортовано до Бурми з індійського міста Лагоре.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА АТАКУЄ АНГЛІЮ ЗА ПОВАЛЕННЯ АМАНУЛИ.

Від хвилі, як Аманула став по стороні Рад. Союзу, було явним, що Велика Британія не дозволить на його побіду над повстанцями.

БЕРЛІН, 16. січня. — В німецькій пресі появилися ідо-виту напади на Велику Британію за те, що вона свідомо відкинула повстання в Афганістані, бо Радянський Союз підкопав там її політичний вплив.

Газета "Крайцтайтунг" каже, що Британія ніколи не стриму-валася перед ніякими засобами, щоб лише опустити свою ціль, і більш або менш "мирні" перемоги Англії творять незрозумілий ландшафт насильства і гніту над слабшими народами на протязі поверх 500 років.

"Британія завжди працює безоглядно й невидимо", каже газета, "але одного дня може відірвати грім з незалежних ще земель у британську світову імперію на її животий нерв".

Националістична "Льокаль Анцайгер" каже, що Велика

Британія длятого привела до упадку Аманула, бо приклад незалежності Афганістану збудував би серед індійських принципів бажання до волі. "Дайтше Альгемейне Цайтунг" підтверджує, що від хвилі, як Аманула явно став по стороні Радянського Союзу, було явним, що Велика Британія не дозволить на його побіду над повстанцями.

"Берсен Цайтунг" називає нового короля Інаатулу ноторично пробритійським. "Дайтше Цайтунг" каже, що Велика Британія знає, чому першими повстали афганістанські принци у сусідстві британського кордону й чому вони були добре озброєні.

Інші газети повторюють звідомлення, що британський полковник Т. Е. Лоренс був замішаний у повстанні.

ДОМАГАННЯ КОНВЕНЦІЇ АЛБЕРТІНСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

ЛЕТБРИДЖ, Алта., 16. січня. — На нинішній сесії конвенції Альбертської Федерації Праці ухвалено резолюцію, яка домагається від албертського уряду ухвалення закону про пенсію для старців. У конвенції бере участь 85 делегатів.

Між іншими ухвалами, що перейшли на конвенції, є одна про те, що Альбертська Федерація Праці не загубить своєї окремішності в Канадській Партії Праці.

Ухвалено також резолюції за 8-годинним днем праці й 44-годинним тижнем та за поширенням Воркменс Компенсейшен акту, щоб він включав асекурацію від слабости.

Інші резолюції закликають до стислого застосування реставраційного закону й фабричного закону, та домагаються, щоб дні, коли відбуваються провінційальні й домініанські вибори, були проголошені святами.

Польща дістає зброю й амуніцію на війну проти Радянського Союзу

Напів-офіційна литовська газета каже, що Польща хоче відірвати Україну від Радянського Союзу. — До Данцигу прибувають кораблі зі зброєю й амуніцією для польського уряду. — В Кельцах і Новім Місті формується петлюриська армія проти Радянської України.

КОВНО, Литва, 14. січня. — Напів-офіційна газета "Лістув" описує положення в східній Європі як дуже напружене, що може привести до катастрофи. Це положення, на думку газети, є витворене відносинами між Польщею а Радянським Союзом.

Під наголосом "Пропозиція Москви й політика Польщі, газета обговорює недавню радянську пропозицію, щоб Польща, Радянський Союз і Литва погодилися незалежно на анти-воєнний договір Келого, на що Польща відповіла, що приймає пропозицію зі "змінями".

Газета далі каже, що Польща хоче відірвати Україну від Радянського Союзу і що кру-

ги, близькі до Писудського, настоюють на негайну акцію, бо вони вють, що тепер для цього догляда хвиля.

Газета каже, що знає про документи, які не лишають ніякого сумніву щодо агресивних планів Польщі. Вона згадує про прибуття кораблів до данського порту, які привезли зброю й амуніцію, призначену для Польщі.

Далі литовська газета каже, що на польській території в Кельцах і Новім Місті формується "українська" (петлюриська) армія проти Радянської України.

Стаття кінчиться заявою, що при вибуховий матеріал може привести до нової і страшної різни.

ХІНЧУК ПРО РОБОТУ РАДЯНСЬКО-НІМЕЦЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Голова Ради Весоюзної Задільної Палати, заступник Наркомторгу С.Р.С.Р. тов. Хінчук, у розмові з кореспондентом радянської преси так оцінив роботу німецько-радянської економічної конференції, що недавно скінчилася.

Останніми роками анти-радянська преса Англії й Франції з особливою зловтішністю ставилася до всяких чуток про різні непорозуміння в стосунках між Радянським Союзом й Німеччиною. Коли під впливом ворожих С.Р.С.Р. кол німецький уряд, у березні 1928 року, припинив переговори з радянською економічною делегацією, що прибула до Берліна, то вся буржуазна преса тишилася. Проте події останнього півріччя, зближення західних держав, які не перестають дивитися на Німеччину, як на державу "другої руки", деякою мірою протверезила німецьку буржуазію. Хід подій примусив німецьких промисловців згадати про величезний радянський ринок, де Німеччина досі є перша розміром своїх оборотів. Саме життя підготувало передумови до

успішної роботи німецько-радянської економ. конференції.

І треба сказати, що на цю конференцію і німецький уряд і радянський ішли з твердим наміром — врегулювати чимало суперечних справ і розчистити ґрунт для поширення торговельних стосунків. Завдання це сприятливо розв'язано. Підписано цілий ряд угод комерційного й правового характеру. Радянська делегація зовсім не була змушена йти на будь-які принципові уступки, невідгидні для інтересів С.Р.С.Р. або його державної гідности. Німеччина також не вимагала ніяких особливих гарантій і нарада, що весь час мала під собою чисто діловий ґрунт, скінчилася задоволенням обох заінтересованих сторін.

Сприятливі закінчення роботи конференції доводить, що дружні стосунки між Німеччиною й С.Р.С.Р., дарма, що були деякі ворожі вихватки у левий частини німецької буржуазії, не тільки не похитнулися, але зміцнили, бо вони ґрунтуються що-разу на більшій обопільній економічній заінтересованості.

ДБАЮТЬ ЗА УКРАЇНЦІВ КАВКАЗУ.

ХАРКІВ. — Колегія Наркомосу вислухала доповідь української делегації, що брала участь у скликаній у Ростові над Доном конференції з приводу обслуговування 3 мільйонів українців, що живуть на півночному Кавказі.

Колегія Наркомосу доручила спеціальній комісії опрацювати конкретні заходи і Наркомос України мусить впровадити їх у життя, щоб забезпечити соціально-культурні потреби української людности, що живе поза межами У.С.Р. Колегія визнала, що Наркомос України повинен зберігти загальне керівництво культурним розвитком української людности в Радянським Союзі.

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ УБИЛА 6 УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН.

ВАРШАВА, 15. січня. — У селі Батятичі, повіт Камінка Струмілова, прийшло до боротьби між селянами а поліцією, в якій шістьох селян убито й багатьох тяжко поранено. Польська поліція стріляла до групи селян, обороняючи інтереси власника тартаку.

Непорозуміння між селянами а власником тартаку виникло при виплачуванні селянам за довіз дерева до тартаку.

БУРЯ ЗАТОПИЛА КОРАБЛІ НА ЧОРНОМУ МОРІ.

КОНСТАНЦА, Румунія, 14. січня. — Надзвичайно велика буря на Чорному морі спричинила загибель багатьох кораблів. Голяндський пароплав "Гелена", що йшов до Констанцинополя, розбився на підводній скелі біля Констанци. Бельгійський нафтовий пароплав "Петроліні" спіткала така сама доля. Англійський пароплав розбився біля Каліакри. Крім того затонуло багато менших кораблів. Число загинутих моряків ще невідоме.

ВОЄННИЙ СТАН У ПІВНІЧНОМУ НІКАРАГВІ.

МАНАГВА, Нікараґва, 17. січня. — Президенти Монаґда проголосив воєнний стан у північній провінції Нуева Сеговія й видав приказ, щоб добровольці в числі около 400 людей кооперували з американськими моряками та національною гвардією в боротьбі проти повстанців у тій провінції.

Цими повстанцями а революціонери під проводом Сандіна.

СМЕРТНІ ВИПАДКИ У ВОЗДУХОПЛАВСТВІ.

ОТТАВА, 17. січня. — Департамент національної оборони сповіщає, що протягом 1928 року у летничних випадках в Канаді було вбитих 17 осіб. З них 14 було вбитих у торговельному авіаційстві, а інші три загинули під час літання в аероплянах летничних клубів.

АМЕРИКАНЕЦЬ ВИХІВ ДО РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

НЬЮ ЙОРК, 12. січня. — Томас Д. Кембел, визначний знаток рільництва, вихівав до Радянського Союзу, щоб допомогти там в запровадженні американських способів хліборобства на велику скалу. Він вихівав на запрошення радянського уряду й розгляне радянський плян оброблювання 10 мільйонів акрів землі в модерний (американський) спосіб.

ДИКТАТУРА В ЮГОСЛАВІ КОНФІСКУЄ ПРЕСУ.

БІЛГОРОД, Югославія, 15. січня. — Найбільша столицина газета "Новости" зістала конфіскована. Влада не подає причини конфіскації, але вважають, що тою причиною була політична стаття, несприятлива для теперішнього режиму. Це вже не перша конфіскація газети від часу, як король скасував конституцію і завів військову диктатуру.

ПРЕЗ. КУЛІДЖ ПІДПИСАВ АНТИВОЄННИЙ ДОГОВІР КЕЛОГА.

Підчас дебати республіканський сенатор Блейн гостро атакував імперіалізм Великої Британії і Злууч. Держав.

ВАШІНГТОН, 17. січня. — В присутності кабінету і членів сенату президент Кулідж підписав сьогодні антивоєнний пакт Келого. Пакт був ратифікований американським сенатом у вівторок. Лише один сенатор Блейн, республіканець з Вісканзини, голосував проти пакту.

Підчас дебати над пактом Блейн заявив, що в Лондоні й Вашингтоні при владі є імперіалісти й вони упрямували союз між Великою Британією а Злученими Державами, щоб експлуатувати й поневолювати решту світа.

Сенатор далі сказав, що не годяться з модерним толкуванням доктрини Монро. Й уживано як вимівку для імперіалістичного нападу на слабші держави цієї півкулі.

Вашингтонський уряд, сказав він, іде слідом британського уряду й одною рукою підписує мирні договори, а другою буде воєнні кораблі.

Велика Британія, сказав далі Блейн, вже підбила під своє панування одну четвертину світового населення і він вить, що англо-саксонські держави об'єднуються, щоб уярмити й виснажувати всі інші країни.

СПІР МІЖ КОМПАНІЯМИ ЗА БУДОВУ НОВИХ ЗАЛІЗНИЧИХ ЛІНІЙ.

ОТТАВА. — Канадська Тихо-океанська Залізниця (Сінар) звернулася до федерального уряду за дозволом збудувати 1,200 миль залізничних доріг у північній Саскечевані й північній Альберті, а також в Манітобі (від Лек ду Бонет на північ). Одна залізниця мала би йти з Принс Альберт, Саск., на північний захід до Альберти, друга з Принс Альберт просто на північ до озера Ротенстон, де відкрито мідь і нікель. Ще інша залізниця мала би йти з Нівавін на північний схід до Айленд Фолс і озера Рейндір, а друга віднога тої самої лінії мала би йти до Годсон Бей.

Проти будови більшости цих залізниць протестує сер Генрі Торнтон, президент Канадської Національної Залізничної, який каже, що Сінар планує будувати залізничні на тих територіях, де Сінар вже попередньо упрямував будову своїх залізниць, а в деяких місцях навіть розпочав її. Між обома залізничними велася переговори, щоб прийти до якогось порозуміння над спірними територіями, однак вони не привели до ніякого результату. Отстоячно справа опинилася в парламенті, де буде йти боротьба за те, котра компанія має право будувати залізничні й експлуатувати населення тих околиць.

ПЕПЕСИ СТВОРИЛИ УКРАЇНСЬКУ "СОЦІЯЛІСТИЧНУ" ПАРТІЮ.

ВАРШАВА. — У пепесівській газеті "Побудка" опубліковано інтерв'ю з Недзялковським, що був на конференції нової української соціалістичної партії, яка відбувалася 8-9 грудня. Фактично Недзялковський керував конференцією, хоч офіційно керівництво було в руках Домбачевського, Стрижа, Студницького, Дрогобиша, Старопольського й інш.

Далі Недзялковський сказав: "Я вірю, що гасло незалежної України не стане на перешкоді до добрих стосунків П.П.С., бо нова українська партія відмовляється від воєнного розв'язання цього гасла".

Захоплена думка Недзялковського про утворення за його допомогою партію не лише жадних сумнівів щодо її "соціалістичної" та її майбутньої боротьби за "незалежність" України.

ПРИВІТАННЯ ТОВ. РУДЗУТАКА ДЛЯ РАДЯНСЬКОЇ БІЛОРУСИ.

МОСКВА. — У зв'язку з десятиріччям Білоруської Соціалістичної Радянської Республіки заступник голови Раднаркому С.Р.С.Р. тов. Рудзутак звернувся до трудящих Білоруси з привітаннями, в якім говорив:

Білоруси, створивши замість колишнього національного пригноблення та погромів — умови державного й культурного співробітництва всіх народностей, що заселяють Білорусь.

"Десять років господарського і культурного зросту Радянської Білоруси перетворили цю поневолену та пригноблену за царату і зруйновану підчас війни країну в міцний аванпост С.Р.С.Р. на її західному кордоні.

"Радянська влада розкріпачила пригноблені народности

Тим самим Б.С.Р.Р. стає в очах пригноблених народностей західних країн, як і широким робітничих та селянських мас Західної Європи, зразком соціалістичної перебудови країни, найвідсталіших з господарського та культурного погляду, і зразком правильного розв'язання пролетаріатом національної проблеми".